

Επαναληπτικές ασκήσεις

Θέμα: Κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις και σύνδεση προτάσεων

1. Να αναγνωρίσετε στις προτάσεις που ακολουθούν ποιες είναι κύριες και ποιες δευτερεύουσες.

- α. Ο Παναγιώτης κοιμάται, γιατί είναι κουρασμένος.
- β. Αν πεινάς, φάε κάτι.
- γ. Ξύπνα με, όταν αρχίσει ο αγώνας.
- δ. Πρέπει να διαβάζεις.
- ε. Μου είπε ότι θα έρθει οπωσδήποτε.
- στ. Θα με βοηθήσει ο Χρίστος που είναι πολύ καλός στα Μαθηματικά.
- ζ. Για να πάρεις καλό βαθμό, χρειάζεται προσεκτικό διάβασμα.

2. Υπογράμμισε τι είναι αυτό που συνδέει τις παρακάτω προτάσεις και συμπλήρωσε το είδος της σύνδεσης (ασύνδετο σχήμα, παρατακτική, υποτακτική).

- α. Ο παππούς μου πήγε στον κήπο, για να ποτίσει τα λουλούδια.
- β. Ο αδερφός μου σήκωσε το πακέτο και το έβαλε στο τραπέζι.
- γ. Η γιαγιά έφτιαξε το φαγητό, ετοίμασε το γλυκό, έστρωσε το τραπέζι.
- δ. Η θεία μου ήρθε στο σπίτι μας και μας έφερε δώρα.
- ε. Ο Γιάννης μού εξήγησε πώς παίζεται το καινούριο επιτραπέζιο παιχνίδι του.
- στ. Τα παιδιά της οικογένειας έπαιζαν, τραγουδούσαν, χόρευαν.
- ζ. Οι συγγενείς μου ήταν δίπλα μου σ' αυτή τη δύσκολη στιγμή της ζωής μου και μου συμπαραστάθηκαν πολύ.

Θέμα: Δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις

3. Στις παρακάτω περιόδους να βρείτε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις, να τις ονομάσετε (ειδικές, βουλευτικές, ενδοιαστικές, πλάγιες ερωτηματικές) και να προσδιορίσετε τον συντακτικό τους ρόλο (υποκείμενο, αντικείμενο, επεξήγηση).

- α. Μπορώ να τα καταφέρω και μόνος μου.,
- β. Ο δραπέτης έτρεμε μήπως τον συλλάβουν.,
- γ. Είναι παράξενο πώς εργάζεται το μυαλό μας.,
- δ. Υπολογίζω ότι σε μία ώρα περίπου θα έχουμε φτάσει στο αεροδρόμιο.,
- ε. Ξέρω ότι ενδιαφέρεσαι.,
- στ. Φαίνεται πως κάποιοι έχουν εντελώς διαφορετική άποψη για την αξία της πολυγλωσσίας.,

ζ. Ένα μόνο ξέρω, ότι θα είμαι για πάντα φίλος σου.

.....,

η. Ρωτούσε τι θέλουμε.,

θ. Πρόσεξε μήπως έχεις κάνει λάθος.,

ι. Λέγεται ότι πολύ σύντομα θα γίνουν αλλαγές στο ωράριο εργασίας μας.

.....,

ια. Είχα τη δύναμη να ζητήσω συγγνώμη.,

Θέμα: Δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις

4. Στις παρακάτω περιόδους να βρείτε τις δευτερεύουσες επιρρηματικές προτάσεις, να τις ονομάσετε και να γράψετε τι δηλώνουν, (αιτιολογικές, τελικές).

• ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΕΣ (Χρησιμοποιούνται ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί της αιτίας)

• ΤΕΛΙΚΕΣ (Χρησιμοποιούνται ως επιρρηματικοί προσδιορισμοί του σκοπού)

•

α. Η νεράιδα λυπόταν, γιατί δεν ήταν όμορφη.,

β. Έτρεχε, για να μη χάσει το τρένο.,

γ. Αφού δεν έρχονται αυτοί, θα πάμε εμείς.,

δ. Φώναξε δυνατά, να σε ακούσουν.,

Θέμα: Ευθύς-πλάγιος λόγος

5. Να μετατρέψεις τον ευθύ λόγο σε πλάγιο.

α. «Θ' αργήσεις να γυρίσεις εδώ;» ρώτησε ο πατέρας τη Μαρία.

.....

β. «Αύριο θα πάμε στο πάρκο να παίξουμε» είπαν τα παιδιά.

.....

γ. «Δεν περίμενα ποτέ να μου δανείσεις το ποσό που σου ζήτησα» είπε ο Κώστας.

.....

Θέμα: Μεταφορική χρήση του λόγου

6. Να εντάξετε σε περιόδους λόγου τις ακόλουθες μεταφορικές φράσεις:

α. τον ψάρεψε.....

.....

β. τα έκανε θάλασσα.....

.....

γ. έγινε καπνός.....

Θέμα: Πολυσημία λέξεων

7. i. Η λέξη **γράμμα/γράμματα** έχει πολλές και διαφορετικές σημασίες, είναι δηλαδή πολύσημη. Να ταιριάζετε τις προτάσεις με την κατάλληλη λέξη από τις προτεινόμενες.

επιστολή, λογοτεχνία, γραπτό σύμβολο που παριστάνει ένα φθόγγο, γραφικός χαρακτήρας, μάθηση, γραφή και ανάγνωση, με ακρίβεια

- α. Το ελληνικό αλφάβητο αποτελείται από 24 γράμματα.
- β. Δεν του αρέσουν τα γράμματα, με το ζόρι πήγαινε σχολείο.
- γ. Με αυτή τη συλλογή διηγημάτων έκανε την πρώτη του εμφάνιση στα ελληνικά γράμματα.
- δ. Πολλοί ηλικιωμένοι δεν ξέρουν γράμματα.
- ε. Δεν έχω λάβει ακόμη γράμμα σου.
- στ. Κάνει πολύ άσχημα γράμματα.
- ζ. Ακολούθησε κατά γράμμα τις οδηγίες μου.

ii. Με τη λέξη **λόγος** να γράψετε δύο προτάσεις ώστε να φανεί η πολυσημία της.

.....

.....

Θέμα: Ομόηχες και παρώνυμες λέξεις

8. Συμπληρώνω τις παρακάτω προτάσεις με την **ομόηχη λέξη** που ταιριάζει.

φοιτώ - φυτό, κλείνω - κλίνω, νίκη - νοίκι, Μαίρη - μέρη, καιροί- κερύ, πάλη - πάλι, τόποι - τόπι

- α. Η είναι η καλύτερή μου φίλη και κάθε καλοκαίρι παρέα με τους γονείς μας επισκεπτόμαστε πολλά
- β. Πέρασαν οι παλιοί και τώρα τα σπίτια φωτίζονται με ηλεκτρική λάμπα και όχι με όπως παλιά.
- γ. Εγώ στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και μου αρέσει το τριανταφυλλιά.
- δ. Πρώτα την πόρτα του δωματίου μου, για να μην ενοχλώ την αδερφή μου και μετά όσα ρήματα, ουσιαστικά και επίθετα θέλω φωναχτά.
- ε. Ο Μενέλαος αθλείται στην, αλλά σήμερα δεν πήγε για προπόνηση, γιατί είχε πολλά διαβάσματα.
- στ. Προχτές η ομάδα μας πέτυχε την πρώτη της στο πρωτάθλημα και από τη χαρά μου ξέχασα να πληρώσω το του σπιτιού που μένω.
- ζ. Εγώ όλο το καλοκαίρι έπαιζα με το μου και οι, που επισκέφθηκαν οι γονείς μου στην εκδρομή τους, ήταν υπέροχοι.
9. Να γράψετε **τα τονικά παρώνυμα** των παρακάτω λέξεων.

A	B
σχόλιο	σχολείο
φορά
θόλος
νόμος
ράφι

χώρος

.....

όμως

.....

Θέμα: Διαρθρωτικές/συνδετικές λέξεις

10. Να γράψετε δύο **διαρθρωτικές/συνδετικές λέξεις** που να δηλώνουν:

α. αίτιο-αποτέλεσμα:,

β. αντίθεση-εναντίωση:,

γ. επεξήγηση:,

δ. χρονική σχέση:,

ε. όρο-προϋπόθεση:,

στ. βεβαιότητα:,

ζ. συμπλήρωση:,

ι. έμφαση:,

ια. παράδειγμα:,

ιβ. συμπέρασμα:,

ιγ. προτροπή:,